

دانشگاه علوم پزشکی تبریز
دانشکده بهداشت و تغذیه

طرح درس : جمعیت و تنظیم خانواده

کد درس : ۲۲   پیش نیاز: ندارد   تعداد و نوع واحد: ۲ واحد- نظری   مقطع تحصیلی: کارشناسی
فراگیران : دانشجویان رشته تغذیه و مدیریت خدمات بهداشتی درمانی   مدرس دکتر حسین مطلبی
روز و ساعت برگزاری: دوشنبه ۱۶-۱۴   محل برگزاری: کلاس ۹
مدت هر جلسه: ۲ ساعت   شماره تماس دانشکده/گروه: ۰۴۱۱-۳۳۵۷۵۸۰

اهداف کلی: آشنا ساختن فراگیران با:

- ۱- شاخصهای جمعیتی، حرکات جمعیت و مشکلات ناشی از افزایش جمعیت
- ۲- جنبه های اپیدمیولوژی بهداشت و حرکات جمعیت
- ۳- سیاستهای جمعیتی، ضوابط و معیارهای مسایل جمعیت
- ۴- تاریخچه تنظیم خانواده در ایران و جهان
- ۵- تعریف تنظیم خانواده، اهمیت اهداف و استراتژیهای آن در ایران و جهان
- ۶- تاثیر تنظیم خانواده و فاصله گذاری در سلامت و بقاء مادران و کودکان
- ۷- روشهای مختلف پیشگیری از بارداری
- ۸- نحوه برنامه ریزی و آموزش مردم برای ارائه خدمات بهداشت و تنظیم خانواده
- ۹- روان شناسی ازدواج و شکوه همسرمداری

ردیف	اهداف کلی	اهداف اختصاصی	شیوه تدریس و رسانه آموزشی
	آشنایی دانشجویان با:	در پایان این جلسه، با توجه به مطالب ارائه شده، از دانشجو انتظار می رود:	حیطه هدف
۱	شاخصهای جمعیتی، حرکات جمعیت و مشکلات ناشی از افزایش جمعیت	۱- دوازده شاخص جمعیتی را بداند، ۲- حرکات جمعیت، فواید و مضرات مهاجرت را توضیح دهد، ۳- تفاوت بین نسبت و میزان را بیان کند.	شناختی عاطفی سخنرانی و بحث گروهی با استفاده از اسلاید و اینترنت
۲	سیاستهای جمعیتی، ضوابط و معیارهای مسایل جمعیت	۱- موافقین افزایش و کاهش جمعیت را نام ببرد، ۲- سیاستهای پیشنهادی مالتوس را تشریح نماید، ۳- سیر تحول جمعیت جهان را تشریح نماید.	شناختی عاطفی سخنرانی و بحث گروهی با استفاده از اسلاید و اینترنت
۳	روشهای مورد استفاده در جمعیت شناسی	۱- روشهای بررسی حرکات جمعیتی را بداند، ۲- ویژگیهای مختلف جمعیت را نام ببرد، ۳- روش سرشماری را بداند.	شناختی عاطفی سخنرانی و بحث گروهی با استفاده از اسلاید و اینترنت
۴	تنظیم خانواده از منظر سازمان جهانی بهداشت	۱- اهداف تنظیم خانواده را بیان نماید، ۲- برنامه های بهداشت جهانی برای تنظیم خانواده را بداند.	شناختی عاطفی سخنرانی و بحث گروهی با استفاده از اسلاید و اینترنت
۵	روشهای پیشگیری از حاملگی	۱- انواع روشهای سنتی پیشگیری از حاملگی را بداند، ۲- انواع روشهای مدرن پیشگیری از حاملگی را بداند، ۳- روشهای متفرقه پیشگیری از حاملگی را بیان نماید.	شناختی عاطفی سخنرانی و بحث گروهی با استفاده از اسلاید و اینترنت
۶	قرصهای خوراکی نوع ترکیبی	۱- فواید قرصهای خوراکی را بداند، ۲- موارد استعمال قرصهای خوراکی را بیان کند، ۳- تاثیر قرصهای یک مرحله ای و سه مرحله ای را بداند، ۴- عوارض شایع قرصهای خوراکی را بداند.	شناختی عاطفی سخنرانی و بحث گروهی با استفاده از اسلاید و اینترنت
۷	قرصهای دوران شیردهی	۱- فواید قرصهای شیردهی را بداند، ۲- موارد استعمال قرصهای شیردهی را بیان کند، ۳- مراقبتهای لازم در طول مصرف را بداند، ۴- عوارض شایع قرصهای شیردهی را بداند.	شناختی عاطفی سخنرانی و بحث گروهی با استفاده از اسلاید و اینترنت
۸	روشهای اورژانس پیشگیری از حاملگی	۱- مکانیسم عمل روشهای اورژانس پیشگیری از حاملگی را بداند، ۲- موارد مصرف روش فوق را توضیح دهد، ۳- زمان شروع و چگونگی استفاده از این روش را بیان نماید، ۴- تذکرهای حین مصرف را بداند.	شناختی عاطفی سخنرانی و بحث گروهی با استفاده از اسلاید و اینترنت
۹	روشهای تزریقی (۱)	۱- انواع روشهای تزریقی پیشگیری از حاملگی را نام ببرد، ۲- اندیکاسیون این روش را توضیح دهد، ۳- نحوه اثر سیکلوفم را بداند.	شناختی عاطفی سخنرانی و بحث گروهی با استفاده از اسلاید و اینترنت
۱۰	امتحان میان ترم		
۱۱	روشهای تزریقی (۲)	۱- اثر بخشی سیکلوفم را بداند، ۲- فواید سیکلوفم را نام ببرد، ۳- معایب سیکلوفم را بداند، ۴- موارد منع مصرف مطلق را نام ببرد، ۵- زمان تزریق آمپول را بداند.	شناختی عاطفی سخنرانی و بحث گروهی با استفاده از اسلاید و اینترنت

سخنرانی و بحث گروهی با استفاده از اسلاید و اینترنت	شناختی عاطفی	<p>۱- زمان استفاده از مگسترون را بداند،</p> <p>۲- مزایا و معایب این روش را توضیح دهد،</p> <p>۳- کیسولهای کاشتنی جلوگیری از حاملگی را بشناسد،</p> <p>۴- نحوه عمل نورپلانت را بداند،</p> <p>۵- عوارض جانبی نورپلانت را بداند،</p> <p>۶- زمان کاشتن نورپلانت را بیان کند</p>	روشهای تزریقی (۳)	۱۲
سخنرانی و بحث گروهی با استفاده از اسلاید و اینترنت	شناختی عاطفی	<p>۱- اندیکاسیون این روش را توضیح دهد،</p> <p>۲- عوارض احتمالی را نام ببرد،</p> <p>۳- مزایا و موارد منع مصرف را بداند،</p> <p>۴- مراقبت های لازم پس از گذاشتن آی .یو . دی را نام ببرد.</p>	ابزار داخل رحمی	۱۳
سخنرانی و بحث گروهی با استفاده از اسلاید و اینترنت	شناختی عاطفی	<p>۱- مزایای استفاده از کاندوم را نام ببرد،</p> <p>۲- معایب استفاده از کاندوم را نام ببرد،</p> <p>۳- طریقه استفاده از این روش را بداند.</p>	CONDOM	۱۴
سخنرانی و بحث گروهی با استفاده از اسلاید و اینترنت	شناختی عاطفی	<p>۱- آناتومی دستگاه تناسلی زن و مرد را توضیح دهد،</p> <p>۲- مزایای بستن لوله های رحم و وازکتومی را نام ببرد،</p> <p>۳- معایب وازکتومی و بستن لوله های رحم را بداند،</p> <p>۴- موارد منع مصرف و اندیکاسیون این روشها را بداند،</p> <p>۵- مراقبتهای لازم بعد از عمل را بداند.</p>	توبکتومی و وازکتومی	۱۵
سخنرانی و بحث گروهی با استفاده از اسلاید و اینترنت	شناختی عاطفی	<p>۱- پروسه برقراری ارتباط را تبیین نماید،</p> <p>۲- اصول آموزش بهداشت را نام ببرد،</p> <p>۳- روشهای برقراری ارتباط موثر را بداند،</p>	نحوه برنامه ریزی و آموزش مردم برای ارائه خدمات بهداشت و تنظیم خانواده	۱۶
سخنرانی و بحث گروهی با استفاده از اسلاید و اینترنت	شناختی عاطفی	<p>۱- روش مقاربت منقطع را توضیح دهد،</p> <p>۲- روش استفاده از دوره مطمئن را بداند،</p> <p>۳- نقاط ضعف روش ریتمیک را نام ببرد،</p> <p>۴- سایر روشهای سنتی و رایج در جامعه را بداند.</p> <p>۵- روشهای ابراز وجود را بداند.</p> <p>۶- همسر داری بر اساس اصول دین مبین اسلام را تبیین نماید،</p> <p>۷- تفاوت های زن و مرد را تشریح نماید.</p>	روشهای متفرقه برای پیشگیری از بارداری و روان شناسی ازدواج و شکوه همسر داری	۱۷
امتحان پایان ترم				۱۸

* مجموعه فعالیت های فرهنگی - تربیتی و اجتماعی

بر مجموعه فعالیت های اطلاقی می گردد که موید آمیختگی علم و اخلاق اسلامی و مبتنی بر تقویت باورهای اعتقادی - مذهبی و ملی منطبق با قانون اساسی و ارزش های انقلاب اسلامی است. برای نیل به این منظور، هر هفته به مدت ۱۵ دقیقه از وقت کلاس به موضوعات مرتبط با این مجموعه اختصاص خواهد یافت.

روش آموزش:

شیوه آموزش دانشجو محور بوده و کلاس درس با استفاده از منابع و سرفصل های تعیین شده و اینترنت به صورت مشارکتی، کار گروهی ، بحث جمعی و پرسش و پاسخ اداره خواهد شد.

روش ارزیابی دانشجو :

۱- فعالیت کلاسی، امتحان میان ترم و مضور و غیاب ۸ نمره

۲- امتحان پایان ترم ۱۲

منابع اصلی :

۱- شهامفر، جعفر؛ درسنامه جمعیت و تنظیم خانواده؛ انتشارات حیان؛ تبریز: ۱۳۸۲

۲- محسنی، منوچهر؛ مبانی آموزش بهداشت؛ انتشارات طهوری؛ تهران: ۱۳۷۵

۳- محمد زاده، خلیل علی و زهرا فرزادی؛ درسنامه جامع جمعیت و تنظیم خانواده؛ انتشارات

فردوس؛ تهران: ۱۳۸۲

۴- نخعی، مهناز؛ جمعیت و تنظیم خانواده؛ انتشارات آبیژ؛ تهران: ۱۳۸۴

۵- سایر منابع موجود در اینترنت با توجه به نیاز فراگیران

۶- <http://www.tanzimekhanevadeh.ir/>